

[Poul Hansen (Kalundborg).]

resten i denne forbindelse udtale tilfredshed med, at der ikke i år er sket anden forhøjelse af roeprisen end den, der er betinget af arbejdslønnen — til trods for at dyrkerne, såvidt jeg har forstået, mener at kunne dokumentere en yderligere omkostningsstigning.

Endelig er jeg også tilfreds med bemærkningerne til § 5, hvoraf det fremgår, at den nugældende sukkerpris agtes opretholdt indtil videre. Det ville efter mit skøn være uheldigt nu at skride til en forhøjelse af sukkerprisen; det kunne have fremkaldt det indtryk, at der i den nye ordning ligger momenter, som i sig selv ville nødvendiggøre dette — og det er der jo ikke tale om.

Det er ikke alene mit håb, men også min tro, at den nye sukkerordning ligesom den hidtidige vil virke på en samfundsmæssigt set heldig måde, og jeg skal derfor anbefale den til en hurtig og velvillig behandling her i det høje ting.

Kr. Kristensen: Forslag til lov om en sukkerordning, som i dag er til behandling i dette høje ting, er blevet til gennem langvarige forhandlinger mellem ministeren, sukkerfabrikkerne og rigsdagens sukkerudvalg.

Jeg skal ikke dvæle ved de mange mellemstadier i disse langvarige og ofte meget besværlige forhandlinger, der omsider gav et resultat. Der har været store modsætninger mellem partiernes synspunkter og parternes synspunkter, hvilket tydeligt er kommet til udtryk i ministerens fremsættelsestale. Den højtærede minister udtalte, at både han og hans parti var af den opfattelse, at en produktion af denne særlige karakter formentlig under en eller anden form burde overtages af samfundet. Og den højtærede minister udtalte endvidere:

„Selvom en direkte nationalisering under de i øjeblikket gældende forhold ville blive dyr, når den fulde erstatningspligt i henhold til grundloven tages i betragtning, kunne den dog på lang sigt være en principielt rigtigere løsning end koncessionsordningen. Som enhver i dette høje ting imidlertid vil vide, er der ingen politisk mulighed for et nationaliseringsforslags gennemførelse; og der er som følge deraf heller ikke nogen grund for et regeringsparti til at fremsætte et sådant forslag.“

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) var inde på den samme tanke nu i sin tale.

Nej, heldigvis er der ingen muligheder,

men det var hos begge et hjertesuk, der skulle ud og kom ud. Fra vor side er vi af den stik modsatte opfattelse. Vi kunne aldrig gå med til noget sådant, og der bliver forhåbentlig aldrig muligheder for et sådant socialiseringsforslag. Principielt set ynder vi ikke koncessionsordninger. Også på dette felt så vi hellere fri næring, idet vi anser det for den bedste løsning, men når vi er gået med til denne koncession, skyldes det en række særlige forhold i produktionen.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) udtalte en tak til venstres medlemmer i udvalget for godt samarbejde, og fordi vi var gået med. Jeg er i den heldige situation også at kunne sige tak til socialdemokratiets medlemmer i udvalget, fordi man har fraveget specielle ønsker, hvorved man kunne nå frem til det fornuftige forligsgrundlag, som vi nu behandler.

Vi havde gerne set en løsning på andelsbasis. Det har været drøftet i rigsdagsudvalget, men det vil næppe være gennemførligt i dag under en højkonjunktur, og hvor tiltalende end denne løsning ville være, kan den næppe realiseres nu. Forhåbentlig bliver der bedre muligheder næste gang, når dette store problem kommer frem til drøftelse her.

Jeg vil gerne belyse de særlige forhold i denne produktion lidt nærmere og grundene til, at vi gik med til forliget.

Der kunne i dag godt produceres sukker uden en koncession, og der er næppe tvivl om, at en betydelig kreds indenfor sukkerfabrikkerne helst havde set en sådan løsning. Så længe der er gode afsætningsmuligheder for sukker og det ligefrem er en dollarvare, vi producerer, ville det være en bedre forretning for fabrikkerne med en sådan fri ordning, men det ville være dyrere for samfundet end det, der nu foreslås gennemført her, og den dag der ikke længere er dollar i sukkeret og afsætningsmulighederne svigter, vil vi komme ud for store besværligheder.

En dansk sukkerproduktion har været nødvendig under to krige. Befolkningens sukkerforsyning er blevet sikret, og endnu i dag er den et såre vigtigt aktiv i hele vor udenrigshandel. Vi har derfor fra samfundets side interesse i at bevare en dansk sukkerproduktion. Til belysning af, hvordan det er gået, vil jeg yderligere oplyse, at fra 1932 og til krigens udbrud kostede sukkerproduktionen forbrugeren 33 mill. kr., men til gengæld er der siden indtjent 162 mill. kr. ved eksporten. Jeg nævner dette som et udtryk for, hvor vigtigt det har været at bevare denne produktion, men man kan